

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2020

Α.Ο.Θ. ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Θέματα και Απαντήσεις
(ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ)

Επιμέλεια: Ομάδα Οικονομολόγων

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

ΩΘΗΣΗ

Αφειρηρία το μέλλον

ΓΥΜΝΑΣΙΟ / ΛΥΚΕΙΟ

ΩΘΗΣΗ

Αφειρηρία το μέλλον

<http://www.othisi.gr>

Παρασκευή, 26 Ιουνίου 2020
ΣΠΟΥΔΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΠΛΗΡ/ΚΗΣ
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

A1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι σωστή, ή Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α. Η ζήτηση ενός αγαθού μεταβάλλεται προς την ίδια κατεύθυνση με τη μεταβολή της τιμής ενός υποκατάστατου αγαθού.
- β. Όταν η ζήτηση για ένα αγαθό είναι τελείως ανελαστική, τότε μια αύξηση της τιμής του θα προκαλέσει μείωση της συνολικής δαπάνης των καταναλωτών γι' αυτό το αγαθό.
- γ. Με την εμφάνιση του νόμου της φθίνουσας ή μη ανάλογης απόδοσης, αρχίζει ταυτόχρονα να μειώνεται το συνολικό προϊόν.
- δ. Η ταυτόχρονη αύξηση της προσφοράς και της ζήτησης ενός αγαθού είναι δυνατόν να μη μεταβάλλει την τιμή ισορροπίας.
- ε. Μια οικονομία παράγει δύο αγαθά X και Ψ με δεδομένη τεχνολογία, υποαπασχολώντας τους παραγωγικούς της συντελεστές. Για να αυξήσει την παραγωγή του αγαθού X, τότε απαραίτητα πρέπει να μειώσει την παραγωγή του αγαθού Ψ.

Μονάδες 15

Για τις παρακάτω προτάσεις **A2** και **A3** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

- A2.** Στην αγορά του ελαιολάδου παρατηρήθηκε ταυτόχρονα αύξηση της τιμής ισορροπίας και μείωση της ποσότητας ισορροπίας. Αυτό μπορεί να οφείλεται σε
- α.** αύξηση της ζήτησης ελαιολάδου.
  - β.** αύξηση της προσφοράς ελαιολάδου
  - γ.** μείωση της ζήτησης ελαιολάδου.
  - δ.** μείωση της προσφοράς ελαιολάδου.

Μονάδες 5

- A3.** Στο διάστημα που το οριακό προϊόν είναι μεγαλύτερο από το μέσο προϊόν καθώς αυξάνεται η ποσότητα του μεταβλητού συντελεστή, το μέσο προϊόν
- α.** μόνο αυξάνεται
  - β.** μόνο μειώνεται.
  - γ.** είναι σταθερό.
  - δ.** αρχικά αυξάνεται και στη συνέχεια μειώνεται.

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- A1.** α. Σ, β. Λ, γ. Λ, δ. Σ, ε. Λ
A2. δ
A3. α

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

- B1.** Να περιγράψετε τις χρονικές περιόδους παραγωγής της επιχείρησης, όπως τις διακρίνει η οικονομική επιστήμη.
- B2.** Πού βασίζεται η διάκριση ανάμεσα σε αυτές τις περιόδους (μονάδες 6); Να αναφέρετε ένα παράδειγμα (μονάδες 3).

Μονάδες 16

Μονάδες 9

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- B1.** Σχολικό βιβλίο σελ. 53-54, §2 Ο χρονικός ορίζοντας της επιχείρησης, «Η παραγωγή ... επομένως μεταβλητοί.»
- B2.** Σχολικό βιβλίο σελ. 54, §2 Ο χρονικός ορίζοντας της επιχείρησης, «Οι έννοιες της βραχυχρόνιας ... στη βραχυχρόνια περίοδο.»

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Μια οικονομία παράγει δύο αγαθά X και Ψ με δεδομένη τεχνολογία, απασχολώντας όλους τους διαθέσιμους παραγωγικούς συντελεστές της αποδοτικά. Ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει τους μέγιστους συνδυασμούς παραγωγικών δυνατοτήτων της συγκεκριμένης οικονομίας.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Αγαθό X	Αγαθό Ψ	Κόστος Ευκαιρίας αγαθού X (Κ. Ε. _X)
A	0	640	
			1
B	40	;	
			3
Γ	;	480	
			;
Δ	120	280	
			;
E	160	;	

Γ1. Να μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας και να συμπληρώσετε τα κενά, όπου υπάρχει ερωτηματικό, κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς. Στον συνδυασμό E όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές χρησιμοποιούνται στην παραγωγή του αγαθού X.

Μονάδες 5

Γ2. Να υπολογίσετε το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ και να το χαρακτηρίσετε ως αυξανόμενο, σταθερό ή μειούμενο (μονάδες 4). Να αιτιολογήσετε πού οφείλεται ο χαρακτηρισμός αυτός σε σχέση με τους χρησιμοποιούμενους συντελεστές παραγωγής (μονάδες 2).

Μονάδες 6

Γ3. Με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας να εξετάσετε (υπολογιστικά) αν οι συνδυασμοί (α) $X=43, \Psi=590$ και (β) $X=85, \Psi=455$ είναι μέγιστοι, εφικτοί ή ανέφικτοι (μονάδες 6). Να αιτιολογήσετε τη σημασία των συνδυασμών αυτών για τη συγκεκριμένη οικονομία (μονάδες 4).

Μονάδες 10

Γ4. Να υπολογίσετε πόσες μονάδες του αγαθού X πρέπει να θυσιαστούν προκειμένου να παραχθούν οι τελευταίες 100 μονάδες του αγαθού Ψ .

Μονάδες 4

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γ1.

$$KE_{X_{A \rightarrow B}} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \Rightarrow 1 = \frac{640 - \Psi_B}{40 - 0} \Rightarrow \Psi_B = 600.$$

$$KE_{X_{B \rightarrow \Gamma}} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \Rightarrow 3 = \frac{600 - 480}{X_\Gamma - 40} \Rightarrow X_\Gamma = 80.$$

$$KE_{X_{\Gamma \rightarrow \Delta}} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} = \frac{200}{40} = 5.$$

Για τον συνδυασμό Ε:

Αφού όλοι οι συντελεστές χρησιμοποιούνται στο X η παραγωγή του $\Psi = 0$.

$$KE_{X_{\Delta \rightarrow E}} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} = \frac{280}{40} = 7.$$

Έτσι ο πίνακας γίνεται:

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Αγαθό X	Αγαθό Ψ	Κόστος Ευκαιρίας αγαθού X ($K.E.X$)
A	0	640	
			1
B	40	600	
			3
Γ	80	480	
			5
Δ	120	280	
			7
E	160	0	

Γ2.

Γνωρίζουμε ότι ισχύει $KE_\Psi = \frac{1}{KE_X}$.

Έτσι $KE_{\Psi_{E \rightarrow \Delta}} = \frac{1}{7}, KE_{\Psi_{\Delta \rightarrow \Gamma}} = \frac{1}{5}, KE_{\Psi_{\Gamma \rightarrow B}} = \frac{1}{3}, KE_{\Psi_{B \rightarrow A}} = 1$.

Το $ΚΕ_{\Psi}$ είναι αυξανόμενο αφού καθώς αυξάνεται η παραγωγή του Ψ αυξάνεται και το αντίστοιχο κόστος.

Αυτό οφείλεται... απόσπασμα σχολικού σελίδα 21-22 «Γενικά το κόστος... αυξανόμενο κόστος ευκαιρίας»

Γ3.

α) $X = 43, \Psi = 590$. Παρατηρώ πως αυτές οι ποσότητες των αγαθών βρίσκονται ανάμεσα στους Β και Γ όπου θεωρώντας το $ΚΕ_{X_{B \rightarrow \Gamma}} = 3$ σταθερό θα έχουμε:

$$3 = \frac{600 - \Psi'}{43 - 40} \Rightarrow \Psi' = 591.$$

Έτσι ο συνδυασμός $X = 43, \Psi = 590$ είναι εφικτός με υποαπασχόληση Συντελεστών Παραγωγής δηλαδή, δεν υπάρχει είτε πλήρης είτε αποδοτική αξιοποίηση αυτών.

β) $X = 85, \Psi = 455$. Αντίστοιχα είναι ανάμεσα στους Γ και Δ όπου θεωρώντας το $ΚΕ_{X_{\Gamma \rightarrow \Delta}} = 5$ σταθερό θα έχουμε:

$$5 = \frac{480 - \Psi'}{85 - 80} \Rightarrow \Psi' = 455.$$

Έτσι ο συνδυασμός είναι μέγιστος, δηλαδή με πλήρη και αποδοτική αξιοποίηση των Συντελεστών Παραγωγής.

Γ4.

Οι τελευταίες 100 μονάδες του Ψ είναι από το 540 στο 640.

Έτσι οι 540 μονάδες Ψ είναι ανάμεσα στους Β και Γ όπου θεωρώντας το $ΚΕ_{X_{B \rightarrow \Gamma}} = 3$ σταθερό θα έχουμε:

$$3 = \frac{600 - 540}{X' - 40} \Rightarrow X' = 60.$$

Έτσι για τις τελευταίες 100 μονάδες Ψ θυσιάζονται και οι 60 μονάδες του X .

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Για ένα αγαθό X με γραμμικές συναρτήσεις αγοραίας ζήτησης και προσφοράς, στην τιμή των 10 χρηματικών μονάδων η ζητούμενη ποσότητα είναι 50 μονάδες και η προσφερόμενη ποσότητα 100 μονάδες. Αν θεωρήσουμε ότι, όταν μεταβάλλεται η τιμή από τις 10 χρηματικές μονάδες προς την τιμή ισορροπίας, η ελαστικότητα της ζήτησης είναι -0,8 και η ελαστικότητα της προσφοράς είναι 0,6:

Δ1. Να βρεθεί η τιμή και η ποσότητα ισορροπίας.

Μονάδες 8

Δ2. Να υπολογίσετε σε ποια τιμή θα υπάρξει έλλειμμα 20 μονάδων προϊόντος.

Μονάδες 3

Δ3. Ένα άλλο αγαθό Ψ είναι συμπληρωματικό του αγαθού X . Όταν μειωθεί η τιμή του αγαθού Ψ μεταβάλλεται η ζήτηση του αγαθού X κατά 30 μονάδες προϊόντος σε κάθε επίπεδο τιμής (*ceteris paribus*). Να υπολογίσετε τη νέα συνάρτηση ζήτησης καθώς και τη νέα τιμή και ποσότητα ισορροπίας.

Μονάδες 6

Δ4. Να υπολογίσετε τη συνολική δαπάνη των καταναλωτών στο αρχικό και στο τελικό σημείο ισορροπίας (μονάδες 2). Να αιτιολογήσετε τη μεταβολή της συνολικής δαπάνης (μονάδες 2).

Μονάδες 4

Δ5. Ο σπουδαιότερος παράγοντας που προσδιορίζει το μέγεθος της ελαστικότητας προσφοράς είναι ο χρόνος. Η ελαστικότητα προσφοράς είναι μεγαλύτερη στην βραχυχρόνια ή στη μακροχρόνια περίοδο; (μονάδα 1). Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας (μονάδες 3).

Μονάδες 4

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Δ1. Γνωρίζουμε από δεδομένο ότι οι συναρτήσεις είναι της μορφής:

$$Q_D = \alpha + \beta P \quad \text{και} \quad Q_S = \gamma + \delta P$$

και μπορούμε να κατασκευάσουμε τον παρακάτω πίνακα.

Q_D	P	Q_S	E_D	E_S
50	10	100	-0,8	+0,6
Q_E	P_E	Q_E		

α' τρόπος

Μπορούμε να λύσουμε το παρακάτω σύστημα:

$$\left. \begin{aligned} E_D = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_1}{Q_1} \Rightarrow -0,8 = \frac{Q_E - 50}{P_E - 10} \cdot \frac{10}{50} \quad (1) \\ E_S = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_1}{Q_1} \Rightarrow 0,6 = \frac{Q_E - 100}{P_E - 10} \cdot \frac{10}{100} \quad (2) \end{aligned} \right\} \Rightarrow P_E = 5, \quad Q_E = 70$$

β' τρόπος

Αφού γραμμικές $\frac{\Delta Q}{\Delta P}$ εκφράζει το β και το δ των συναρτήσεων

- $E_D = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_1}{Q_1} \Rightarrow -0,8 = \beta \cdot \frac{10}{50} \Rightarrow \beta = -4$

$$Q_D = \alpha + \beta P \Rightarrow 50 = \alpha + (-4) \cdot 10 \Rightarrow \alpha = 90$$

$$Q_D = 90 - 4P$$

- $E_S = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_1}{Q_1} \Rightarrow 0,6 = \delta \cdot \frac{10}{100} \Rightarrow \delta = 6$

$$Q_S = \gamma + \delta P \Rightarrow 100 = \gamma + 6 \cdot 10 \Rightarrow \gamma = 40$$

$$Q_S = 40 + 6P$$

Έτσι $Q_D = Q_S$

Έτσι με β' τρόπο η τιμή και ποσότητα ισορροπίας προκύπτει από

$$Q_D = Q_S$$

$$90 - 4P_E = 40 + 6P_E \Rightarrow P_E = 5, \quad Q_{E1} = 70$$

Δ3. Εάν μειωθεί η τιμή του Ψ αφού είναι συμπληρωματικό του X η ζήτηση του X θα αυξηθεί κατά 30 μονάδες. Έτσι η νέα ζήτηση :

Η νέα ζήτηση αφού αυξάνεται κατά 30 μονάδες θα είναι:

$$Q_{D_2} = 90 - 4P + 30 \Rightarrow Q_{D_2} = 120 - 4P.$$

Έτσι για νέο σημείο ισορροπίας:

$$Q_{D_2} = Q_S \Rightarrow 120 - 4P_{E_2} = 40 + 6P_{E_2} \Rightarrow P_{E_2} = 8.$$

$$Q_{E_2} = 120 - 4 * 8 \Rightarrow Q_{E_2} = 88.$$

Δ4. Στο αρχικό σημείο ισορροπίας:

$$\Sigma\Delta_{E_1} = P_{E_1} * Q_{E_1} = 5 * 70 = 350 \text{ χρ. μον.}$$

Ενώ στο νέο σημείο ισορροπίας:

$$\Sigma\Delta_{E_2} = P_{E_2} * Q_{E_2} = 8 * 88 = 704 \text{ χρ. μον.}$$

Η αύξηση της ζήτησης στην αγορά του αγαθού αυξάνει την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας. Έτσι αυξήθηκε και η ΣΔ.

Δ5. Σχολ. βιβλίο Σελ. 88 «Η ελαστικότητα της προσφοράς.....έως όλοι οι Συντελεστές Παραγωγής.»

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η φετινή δοκιμασία στις ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ αφορά σε θέματα που κάλυπταν μεγάλο εύρος της εξεταστέας ύλης με σαφή διατύπωση και κλιμακούμενη δυσκολία.